

تاریخ وادستان

جلد ۱۳۳۶

مجموعه کتب
۱۴۷۱

پنه سابق کوپرلی زاده فؤاد بك

محترم يکي مجموعه نك ۶۴ نجی نسخه نك ايکي بيوك صوفيہ سنی انظار حرمت عمومیہ دن سقوط ایتدیرن میر معلومك ساخته عنوانی امضاسی آلتندہ کی - قیصری شہری - مقاله نك بر محلندہ هیچ بریافیشق آلتدینی خاندہ کویا بکا تعرضاً

» بوندن یدی سکز آی اول ، یتس سکسان جلدلک بر عثمانلی تاریخی وجودہ کتیرمك مسئلہ سی مطبوعاتدہ موضوع بحث اولورکن ، برتک آدمك دکل ، حتی قوجه بر هیئتک بیلا شمدیلک بویله برایشہ کیریشہ میہ جکنی وبویله بر تشبہك مطلقاً کولونج نتیجہ لر ویرہ جکنی سویلہ مشدک . یالکیز تاریخ متخصصری دکل عقلی باشندہ هرکس اینخون بر پداہت عد ایدیلہ بیلا جک اولان بومطالعہ یہ قارشى هیچ بر طرفدن جدی وعلمی بر اعتراض یوکسہ لمدی» [۱] عبارہ سنی ومقالہ نك

[۱] یوکسہ لمدی : مقاله ک یکی مجموعه نك ۲۲ نومرو ۶ کانون تاریخی نسخه سندنہ کی زمان نشری بر هفته نی کچمہ دن ، محترم دونما مجموعه نك ۶۹ نومرو ۱۳ کانون اول ۱۳۳۳ تاریخی نسخه سندنہ (انسان بیلمدیکی شیدن بحث ایدہ من) عنوانی آلتندہ سزہ علمی ومکمل جواب ویرلدیکی اونوتدکی ایکی بنق ستون قدر اولان اوقیعتلی مقاله دہ سزک (روح الجماعات) و (ناپولیون یاخود سلیم ثالث) و (تاریخدہ اصول) کبی حدکزک فوقندہ متعظمانہ ومتعظمانہ اولدینی قدرده جاهلانہ وبی وقوفانہ یازدیغک کتابلر ومقالہ لرک اسملریده تعداد اولتق شرطیلہ شوسطرلر موجود دکلی ایدی . ایشته عیناً بر پارچہ سی :

» اوہت قیاس نفس ایدیلیرسہ بوادعا طوغریدر . زیرا برسنه تحصیلدن سکرہ (روح الجماعات) ی بر باد و ماوت بر طرزده ترجمہ ایدنلر و یاخود (ناپولیون وسلیم ثالث) کبی بر اثری محررینی تأثرندن اغلاداجق بر حالہ صوقانلر بودیاردہ وار . هر ناصلہ بوکیبار پایدار اولدجہ البتہ ملی تاریخ یازیلہ من . چونکہ عربی برجه» بسیطہ نك قرائت سہیلہ سنہ بیلا ، مقتدر اولہ میانلر ادبیات عربیہ دن بحثہ قالشمتی عامہ دہ کی فکری حیرتمود ایدہ جک ، انیکینلری بیلا دوشوندرہ جک مایہ تہ در . حالبوکہ بوکیبار براز ادراک نفس خاصہ سندن نصیبہ دار اولہ لر مملکتک الی سنہ دنبری تاریخیلہ اشتغال ایتس الک معروف تعبیری ایلہ صاجنی صفائی بویولده آغارتمش خواجہ حضہ ورینہ انجق طوغری عبارہ اوقومندن بیلا عاجز برشا کرد وضع جابی ایلہ چیقہ بیلا جکارینی دوشنہ رک (اولماز) لری (نه اینخون اولماز) شکندہ دہ افراغدن ذاتاً عاجز اولدقلری جہتلاہ (تاریخدہ اصول) عنوانیلہ سطور غربیہ نك استہنام معناسندن واز کچہ رک سکوت ایدہ جکاردی ایشته برمقدارینی یوقاری یہ درج ایلدیکم

نہایتہ دلخیز کویا ہکا اعتراض اولیٰ اوزرہ « علم نامہ » برطاقم شارلانارک
 سفید نامہ دد جنونانہ سوکونتیارک حاکم اولدینی بر دوردہ بویله جدی بر
 فوجہ مان بویله بر مقالہ بی اولسون کورمدکی ؛ حالیکہ دوخما مجموعہ سندنہ کی
 بمقالہ بی کتابچی رش افندی ہکا کوسستہ دکن سکیرہ یکی مجموعہ ددہ ہم خدمتہ
 اولان اعتراضکیرہ واقف اولدم . ہونکہ معارف نظارک رسماً ہکامراجمعی
 اوزرینہ ویرمسی اولدینہ حیتکارانہ و محق بر جوابہ ناموسلی وطن شہرندن
 بر فرد چینوبدہ اعتراض ایدہ جکی خاطریتہ کلزدی . نھدن سکوت ایدرک
 دوخما مجموعہ سنے جواب ویرمدک .

ہونک اوزرینہ ہندہ سکا جواب اولدق محترم و انت غرتہ سنک ۸۰ نومرو
 و ۹ کانون ثانی تاریخلی نسخہ سندنہ یازدینہ (ملی تاریخک متبعاری) مقالہ سندنہ
 چون جواب ویرمکہ قدرتیاب اولہمدک سن جواب ویرمدک اما شرکک
 انظار تقدیر واستحسانہ مظہر اولدی .

فرانسزجہ (ثروت فنون) والمانجہ (عثمانیشرلوئید) غرتہ لری اومقالہ مک
 برخیلی اقسامنی نشر ایلدیلر من غیرحدہ بوقبری کورمات اینچون عثمانیشرلوئید
 مطبعہ سندن بعض ذاتک (وقت) مطبعہ سنے قدر کلش اولدقزینہ سر محرر
 محترم احمد امین بکی اتہاد ایدرم . سن حالا بیلمدیکک ایشارد قاریشہرق معناسز
 بر صورتہ سوبلنوب طورییورسک .

کذاک معتبر اقدام غرتہ سنک ۷۵۲۴ نومرو و ۲۱ کانون ثانی تاریخلی
 نسخہ سندنہ سکا ایکنجی جوابم اولق اوزرہ یازدینم (کتاب ضایعاتی) عنوانی
 مقالہ نہ قدر تقدیر وتأثر عمومی موجب اولدینگی کورمدکی ؛ حریقارک ضایع
 ایتدیکی کتابلر ارد سندنہ محو اولان بر کتاب نادر دن طولانی صاحب امتیاز
 احمد جودت بک افندی تا اوروپادن یازوب اقدام غرتہ سیلہ نشر اولنان بر مکتوب سندنہ
 بیان تأثر عظیم ایتدیمی . غالباً حسد سکز وجدانکی طاشہ تحویل ایتش اولمیدرکہ
 ہونلری انکار ایدوب طورییورسک . شو (کتابلر ضایعاتی) مقالہ مک
 سوکرہ بہر نسخہ سی یکرمی غروشہ قدر صاتلدی حتی بعض ذوات اارندنہ
 مجید یہ اولدینی حالہ خانہ مہ قدر کلوب طلب ایلدیلر . ہونکہ برابر لسان عمومیہ
 آلان بیلاہ حذکہ سرزنشلر دوام ایدیور . حال بویله ایکن سن حالا (اعتراض
 یوکلمدی) دییورسک ، بونصل شی :

اثر ك انباری ، بوش لافیردیارله علم و فضیلت ادعاسنه قالغیشانلرد بادی انباه
اولور امید و تنیسندیز « سوزلرینی یاشدیریور . ۱۱ |
اوزرنده استاد حق اولیان بك افندیك دائما سرمایه كلام عد ایلایکی
(علم و فضیلت) ك اكر حقیقی معناسنی بیلسه ییدن البته بوسوزلری سولمكدن
حیا ایدردی .

بونكه قواعد مناظره ایجابجه استفسار واستیضاح اولنان استایه مسئول
اولان ذات طرفندن اول امرده لازمكلان اجوبه بك اعطاسیاه اثبات مدعا اولورده
آندن صكره اوزاتك بشفه صورتله سوز سولمكه حق اولور .
سائر سؤالار مذك جمله سنی بر طرفه براقلم بوندن دوت آی مقدم
نشر اولنان : نجی جموعه مدده بن ، بك افندی به سن کوپرلی زاده دكاسك
قبایلی زاده سك کوپرلی زاده مضاسنی خلاف حقیقت اوله رق وضع ایدیورسك .
دیدم و كندیلرندن آلدقبایلی مصطفی پاشایه قدر تمام طموز بطن اوله رق سلسله سنی
صایدیم « هایدی باقم اكر قدرتك وار ایسه بیورده وثیفه ابراز ایدرك
نجی تكذیب ایت ، تكذیب ایدمه ديكك حالد ارتق بوندن بویله عالمه
كولونج اولوب طور مقصدن ایسه مضاسکی « قبایلی زاده محمد فؤاد » شكلنه

[۱] علم نامه برطاقم شارلاتانلرك تنقید نامه ده مجنونانه سكونتیلرك حاکم
اولدینی بردورده « تعبیرینك معناسنی عجبایه ركمی سولبیورسك یوقسه آغز كدن
یتیمان سوزی قولاغك ایشتمیورمی . سنی میدان چیتاران ، مستغرق عز
و اعتبار ایدن سنی امور شرقیه خدمتی ، دارالفنون مدرسلکی ملی تنبلر انجمنی
باشكناجی ، متعدد اناث مکتباری معلم اسکاری و خاطر و خیاله کلیندها برخیلی شکار
وصفتلرله استخدام ایدرك ماهیه بوزلرله لیرالر ابدال ایدن اودور دکلیدی ؛ اودورده
تشکیل اولنان (آثار علمیه اسلامیه و ملیه تدقیق انجمنی) كوزل اثرلر میدان کتیره جك
ایکن اقتدار سزاملکه برابر هم اعضادن هم باشكاتب اولدیك حالد دوام ایتمامك
والی ماشاء الله بیک بشیوز غروش کاتبك معاشی آفاق صورتیاه قیامادکی ؛ ده
بویله معکوس 'جه 'جه موفیتلر كدن و قننی قومیسوینه داخل اولدك ایسه اومبارك
قدومكله جمله سنی تعظیم ایتدكدن بشفه عالم ازلیسنه چکیلن معلم ناجی اقدی حقنده
بوزلرجه سطرلرله بغیر حق لغتار نفرینلر کفرلر جاعلانه تنقیدلر و بونكلده
اكتفا ایتیهرك « او غلیظ الطبع رفقا و شاگردان مسلكنی ، او ابله قارئلرینی »
تعبیرلریله معلم ناجی مرحومه هرکیم سلام ویرمس ایسه آنلریده شتم ایدن
سن دکلیمك ؛ شمدی در حال نانکوری ایدرك اودوردن شکایت صورتیاه —
عزلیاه و تمامیاه سنك صفت مذمومه كدن عبارت اولان — بوتعبیرلری سنسی بکا
استاد ایدیورسك .

ینه سکوانی غریاب اینر غریابت بونددر

افراخ ایله . میرم کوجنمه نه یاپانم یا کاش حساب بغداددن دوتر ضرب مثل معلوم کدر . « عباد سنی ده یازم شدم بو اخطارمدن اردهن ایکی آی کچدیکی حالده صحایف ادبیانده تورداد ایله یکم یوزارله یا کاش اقلرک هیچ بریسنه جواب ویردمد بک کبی قبله لی زاده اولیوب کوپرلی زاده اولدیغیکه دائرده ایکی کلمه لک بر جوابده بولنه مدک .

بونک اوزرینه نشر ایله یکم ۶ نجی رقلی جموعه مدده دیدمکه سن نه یاپورسک «تواریخ عالمک قنفی صحیفه مسنه بافلسه نفی نسب ایدنلر ملعون مطلق کائنات اولانلردر حتی ابن زیاد که قره العین کافیه مسامین اولان حضرت حسین ابن علی المرتضی افندمزی کر بلاد صومز شهید ایتک کبی فصاحت ملعونانه یه اجتناسار ایتشدی . بدری زیدک نه صورتله نفی نسب ایدنلردن اولدینی امهات تواریخ معتبرده کمال نفرتله مفید و مستطرددر . حقه کده انظار عامه ده ایشک نردلرد وارمته ذ اولدیغنی سن حالا تقدیر ، عرفاندن محروم اوله رقی « کوپرلی زاده » عنوانی طاشیمقه افتخار ایت . ایشه دور اندیشه نه درایت بویله اولمیدر . « بن بو سطراری عینیه یزه نس اولدینم کبی (محافظه آثار عتیقه) انجمن عالیسنک تحریاتی اوزرینه فؤاد بکک سلسله سی اولان قبله لی زاده لکه عائده داود پاشا جامع شریفی قبرستانده ظهور ایدن کتابه سنک مزاریده نشر ایلشدم .

هرکس کبی ینده او یله قیاس ایدیوردمکه فؤاد بک یا کوپرلی زاده اولدیننی اثبات ایدر و یا خرد قبله لی زاده اولقی نفسنه آغیر کلمه بیله هیچ اولرسه ارتق (کوپرلی زاده) عنوانی اسمی بالاسندن رفع ایدر . زیرا بو حقیقت اگر بر صورت فی روحه اخطار ایدلسه یدی قدرتی اولسه یرندن حرکت ایتسی لازم کایرکن فؤاد بک کویا هیچ بر شی اولامش کبی کمال استراحتنه سکوت ایدرک حالا کندیسنه کوپرلی زاده لک سوسی ویرمکده در . حال بوکه بن دارالفنون ساحه سنده بولنان کاغدجیلر جاده سندن کچدکجه حیتمندان اصنافدن بوضیلری دکاندن باشنی چیقاروب افتدی حالا او جواب ویرمدیمی بونه حال و بعد ماده جواب ویرمیه جکمی بوصل اولور دیه سویلنیورلر .

کچن کون اینجاب ایدرسه اسمنی بیله تصریح ایده جکم حیتمندان اصنافدن بر ذات عینیه او موقعده بکا خطاباً کمال حدت و شدتله افتدی بزسنک چیقارمقده اولدیغک تاریخ وادیات جموعه سنی کونی کوننه او قیورزاو حالا جواب ویرمدیمی بونه حال نصل اوتانمده دن هرکون دکانهز او گندن کچوب دارالفنون کیدیور اسلامغه یاقیشیری دیهرک برخیلی سوزارده بولنسی اوزرینه او غلم بن فؤاد بکک اوسنله دن اولدیغنی میدانه قوین امیرییم بکا نیچون داریلورسک بر دیه جکک وارسه نفی نسب ایدن کیم ایه اوکا سویله دیدم اوراده بولانلر کولو شدیلر بنده صاوشدم .

خاطر لرده اولسه کیرکدرکه بوندن یدی سکیز سنه اول کندیسنه .
معترض اولان بعض ذکی کینجلیک آتشین جوابلریله دها اولوقت قدرت علمیه سنک .
نامیه رخنه دار اولسی اوزرینه درحال کوپرلی محمد پاشا سلاله سنه منسوبیت .
سینف قاطعی چکدرک بوکسکین آت ایله هرکسی سکوته مجبور ایتشدی . بوکا
دلیل اولقی اوزره ثروت فنونک ۱۰۹۱ نومبر و ۱۹ نیسان ۱۳۲۸ تاریخی .
نسخه سنده « کوپرلی زاده محمد فؤاد » امضاسیه موجود اولان مقاله سنندن
شوسوزلری عیناً نقل ایدیورز .

« منسوب اولدینی غایله اعتباریه تورکلیک عثمانلیک مفاخر و عنعناته
طوغرودن طوغرییه مربوط اولان برآدمک وطن و ملیتیه درجه نسبتی پک .
چوقاقلندن داها فضله در . اجدادی یالکیز بووطنک طوقاقلرنده مدفون دکل .
شهنامه مفاخرنده ذی حیات اولان برآدمک بو افندیلر امین اولسونلر
وبیاسینلرکه بوسطرلری ایسته میهرک یازمه مجبور اولان ... »

معلومدرکه شوغبارده کی (اجدادی یالکیز بووطنک طوقاقلرنده مدفون
دکل) تعبیر استفهامیسنندن مقصد معارف نظارتک قارشوسنده مدفون بولان
غازی شهر کوپرلی محمد پاشا و مخدوملری فاضل احمد پاشا حضراتیدر . و بونلرک
(شهنامه مفاخرنده ذی حیات اولان برآدم) تعبیرندن مقصدده کندی افاده سنه
کوره کوپرلی زاده امضاسی طاشیان ادیب لیب نجابت اثر و اصل نیل
ساله پرور محمد فؤاد بک افندی حضرتایدر .

ایسته کوریلوریا ادباً مغلوب اولدینی زمان درحال کوپرلی زاده لک
نتیجه ساله طاهره سی و شهنامه مفاخرلرینک علت غائیة ذی حیاتی اولقی کبی
رسینف قاطعه مراجعت و خصمائی درحال سایه عالی اسالته کمال حرمتله دخالت
والتجایه مجبور ایدیوردی .

شمدی عموم کائنات الله ایچون سویله سون بک انندی یه سلسله سنی بیله یردیکم
ایچون ارتق باطل دعوالردن فراغت ایلوب بکا تشکرلرله مقابله ایتسی لازم کلیرکن
عجبا بو عناد و بونانکوراق نه دن اینجاب ایدیور . (کولونج) (شارلاتان)
تعبیرلرنی نه حقمده صرف ایتمکدن ایسه یومروقلریله قافاسنه اورده رق کندی حقنمه
صرف ایتسی لازم کلمیزی ؟

زیرا واقف عروم اولین و آخرین اولان پیغمبر ذی شانز رسالت پناه افندمن
حضرتلری عبدالله ابن عباس رضی الله عنهما روایتیه کتب سته دن سنن ابو عبدالله
محمد ابن ماجه ده نقش طراز سطور صراحت اولدینی اوزره بیوررلرکه :

« من انساب الی غیر ابیه او تولی غیر موالیه فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین »

ایشته بو حدیث صحیح و شریف مال جایانی بن دعات ایلله اخطار ایتدیکم حاله .

دکلمه میان فؤاد بک افندی اظهار کائناتده نه حاله کلدیکنی وکله جگنی دوشو و نرسو ندره
ایستر لسه بوندن سکیده سکوت ایدرکینه کوپریلی زاده امضاسنی طاشیه بلسو ندر .
فؤاد بک شرتنک در جاتی اکلامالی که حقائق تواریخه بحق و واقعا اولان موزده
عمایون مدیری خلیل بک افندی حضرت تلی کبی مشتمل شایان افتخاری اولان برفاضل
عالیقدره خطاباً او مقاله نسخینه یی یازمه سی نشر ایله یکم بعضی محققانلاق مشاراییه
حضرت تلی بک علناً تقدیر بیورمق کبی حق پرستانه برمسالت اصالبه متصف اولدرینک
خوشه کیتامه سندن ایلری گلشدر .

ینه غرابت اینچنده غرابندر که فؤاد بکی دعا قرق سینه او قوتغه مقتدر اولان اوقاف
نظارتی حربی و اماسیه یورخی حسام الدین افندی کبی برفاضل حقهنده او نسخینه
مقاله سنده « برده هیج بر اصل و اساسی اولمایان عنایات بییندن بعضی روایتلره
— ولونقل صورتیه اولسون — بویله علمی بر اثرده تصادف اولنمایدی . مثلاً
« مازاقا » اسمک قبا دوکیالدرک جدی عدایدیلن « موزوخ » دن مأخوذ
اولدینی قوتلی بر روایت اولدینی حالده بواسمک تورکجه آوجی بر قوش معناسنه
اولان باساق دن کلدیکنی تاریخ ولسانی هیج بر مشیت دایله استناد ایتیه رک ،
حتی بر نرضیه دکل تاریخی بر حقیقت شکنده سویلن برینک بو عندی مطالعه سی
بویله بر اثرده نهیه ذکر ایدیلور اکلاما دق . هیج بر علمی اساسه استناد ایتین
بوجنس روایتلر ، جداً علمی بر ماهیتی حائر اثرلره . حتی تنقید ایدلک شرطیه
بیله — آنلق جائز دکل ایکن خلیل بک بونی بلاتنقید کیتابنه درج ایدیلورمه سی
حیرته شایندر « عبارده سی ده کوریلور خلیل بک افندی حضرت تلی اوایکی سطر عبارده یی
حسام الدین افندی حضرت تلی بک اماسیه یه دائر یازدینی تاریخک مطلبوغ نسخهن سندن نوط
صورتیه نقل ایتشدر ، فؤاد بک اقدام غرتنه سنده مفصل مقاله ار یازد رقی کرک فاضل
محررمزی و کرک اماسیه تاریخنی کوکلره چیقاریرجه سینه شایرده بولنشدی . اگر
بوعتراضی معنی ایسه اولوقت چون سکوت ایتدی ایکن فؤاد بک ایتدیکی شایره مقابل
بر اودنج بکار اودنج ایضا اولنمادی در حال یوزینی چویرر .

حالبوکه شواعتراضی یازمردن اول حسام الدین افندی یه مراجعت ایدیلدرک
کوپریلی زاده لردن اولدیلرینه دائر وثیقه رجا اولمش اوده کرک کوپریلیره
کرک قبالیلره دائر وقفنامه ار رارد مراجعت ایدر ایسه کنز قنفی سلسله دن
اولدیغکنز اکلاشیلیر اول امرده آمرین مستشار بک افندی حضرت تلی سینه مراجعت
ایدرک بر امر کتیریکن هر ایکی وقفنامه ده اولوقت سزه ارائه اولور .

جوانی ویرمشدر ایکن اونلر کوپریلی زاده اولدیلرینه دائر وثیقه ارده مقدمه
ایکن حسام الدین اندینک قبالی وقفنامه سی ایلری سوره سی ایشارینه و خوشارینه
کلدیکندن اورادن صاوشررار ایشته او مسنله دن برقاچ کون سکیده فؤاد بک افندی

طرفندن حسام‌الدین افندی حقننده یازدینی ثنالی فراموش ایدیلدرک - قیصری - شهرى -
مقاله‌سند فاضل مشارالیه حقننده اویولسوز سوزار میدانیه آتیلیر [۱] .

[۱] دینک اولیورکه، اگر حسام‌الدین افندی فؤاد بک افندینک کوپرلی
زاده ساله نجیبه‌سندن اولدیغنه دائر بروشیقه ابراز واعطا ایتسیدی . خلیل
بک افندینک اوعبارده بی بلاتنقید کتاینه درج ایتسی فؤاد بک افندینک نظرنده
حیرته شایان کورلیوب بالعکس ممدوح ومقبول بر خدمت کورینه جکدی .
ایشته بورالینی انظار اعلی انصافه اراثة ایچون کرک حسام‌الدین افندینک وکرک
مشارالیهک محصول قلم جمیتی اولان امامسیه تاریخینک خارق‌العاده ثنالینی حاوی
فؤاد بک افندی طرفندن محترم اقدام غزته‌سناک ۶۱۳۱ نومرو و ۵ مارت
۱۳۳۰ تاریخلی نسخه‌سناک برچوق ستونلرینی اشغال ایدن مقاله‌سناک یالکیز
باش طرفندن برمقدارینی عیناً یازیورز .

« امامسیه تاریخى »

« بک اوزون سنه‌لردن بری بوقدر اساسلی ومتبحرانه برائر تاریخیه
تصادف ایتدیکه زى اعتراف ایدم . اناطولونک مہاکز مدنیہ‌سندن اولان
امامسیه بی بتون تفصلات تاریخیه ، جغرافیہ ، لسانیہ وصناعتکارانه سیله سکیز
بیوک جلدده تصویر ایدن بو اثر ، لااقل ربع عصرک برحیات سمی وتبعک
محولیدر هر مسئله حقننده بالذات محنده قودات شرعیہ به مراجعت ایدرک ،
تدقیقاتده بولنان مورخ حسین افندی ، بوندن بشقه ، موضوع اثره عائد
مطبوع ، غیرمطبوع ، بتون تورک ، عرب ، عجم منبعلینه ده مراجعت ایتش
وبویله جه اثرینی بک زنکین وشایان اعتماد برجموعه وثائق حاله کتیرمشد .
اگر امامسیه تاریخى تماماً انتشار ایدجک اولورسه ، اوپله مودایه تابع کتابلر
کبی ایکی اوچ سنهک برحیاته دکل ، ابدی بر موجودیته کسب استحقاق
ایلیه جک وارباب علمه دائمی مراجعتکاه اوله جتدر . »

شوسطرلردن اکلاشیلیورکه خلیل بک افندی حضرتلری « شایان اعتماد بر
وثائق اولان وارباب علمه دائمی مراجعتکاه بولنان » امامسیه تاریخندن اوایکی
سطری نقل ایتشد . یاشمادی بو یایغره لر نه در . نه اوله جق ایشته
وجدانسه زلق بویله اولور . شایان تلنهف عظیمدرکه کچنلرده استانبولده ظهورایدن
اویمان حریقلرک بریسندده حسین افندی حضرتدینک شوسکیز جلد امامسیه
تاریخینک درت جلدی محو ومعترق اولوب کیتشد . وینه شایان نأسف
الیمدرکه کچنده امامسیه ده ظهور ایدن بر حریتی خانمانه سوزده قدیم محکمه
سجلاتی وبرطاقم براتلر ویرمانلر وسائر وثائق یانوب کول اولشددر برطرفندده
کتابلرمن ، کتایه لرمن وسائر مفاخر ملیه من محو اولوب کیتمکده در . حالا

برگردد دوشوئی اظهار مهارت قبلیندن اولی اوزره اسمری دکر اولنان.
 (سیاستنامه) (جهانکشا) (ابن اثیر) کتابلردن کشف مضمون و معنا
 ایلت نرهدده مکتب اعدادی طلبه سندن بولان فؤاد بك نرهدده . ایشته بویله
 اغزدن چاله سوزلرله بیلمدیکی کتابلردن بحث ایتمک فؤاد بك افندیك اسکی
 وکوتو خویلرندندر . نه یایلم زورله دکلیا ذاتاً بویله شارلاتانلرله اورتالغک
 برقریشیتی زماننده دارالعلوم مدرسه کئیده یاقالامادیلر می . بر آدم آلدینی
 ولدت آلدینی برشیدن توبه ایدیهیلیر می . هم واقف اولدینی شیلردن بحث
 ایدر . هم غله قازشی کپازده اولور . لیکن بوکې رزائلدن اصلا اوتانمز عادتلا
 افیخار ایدر . آلمانیا ده باصیلان مختصر دیوان فاختدن یکی مجموعه ده بحث ایلمدیکی
 اوچ درت سطر ایچنده اون درت یا کلشنی تعداد ایلمدیکم حالده جواب
 ویرده بیلمدی می . اوتاندمی نه جواب ویرده بیلمدی نه ده اوتانندی . بیلمدیکی ایشلردن
 واکلامدینی اسکی تاریخلردن حالا بحث ایتمکدن ایسه برارده نسلی حننده
 ایضاحات ویرمکه تنزل بیورسه اواز می . فؤاد بك افندیك بوینده یوکلتمش
 اولان وبال ادبیاتی وکناد تاریخی ارتق طاشیمغه قدرتی قالمش اولدینی حالده
 الحاله هده بویله جنایات تاریخیه وادییه ارتکابندن کیرو طورمیور . ارتکابندن
 کیرو طورمیور اما فتواخانه علم و محکمه حیثه حننده نه آغیر فتوالر نه شدید
 حکملر صادر اولمده اولدینی واوله جفنی حالا ادراک ایتیور . نه بیوک غفلت
 علمای قضاتدن مفتی فن ادبیات سنبلزاده وهی مرحوم کلامیه قصیده سنده :

سرقت شعر ایدنه قطع زبان لازمدر

بویله در شرع بلاغته فتاوی سخن

دیش ایدی کرچه سرقت شعر حننده فضالی اسلاک بوکې فتاوی بلاغتری

فؤاد بك عناننده اصرار ایدوب طورسون . بوندن اوتوز قرق سنه اوله
 شویله بریت سولشدم .

بوکونکی برایشی صالنه (امیری) روز فیدایه

جهاندر کیمسه بیلمز بلکه سن فردا کورنوسین

بن ینه بورأیده ثابته .

بویله ذیلاننه فکر طاشیان معترضدر اهمیت ویرمیه جکنه امین اولدینم
 خلیل بك افندی حضر نلرینی علم و عرفانک یوکسکالکی حسیله شمیدییه قدر
 تحریر و نشرینه موفق اولدیلری آثار بدیهیه برضیمه عالییه اولقی اوزره بو
 کره (قیصریه شهری و مبانی اسلامیه کتابه لری) عنوانیه ساحه آرای انتشار
 ایلمکلی مع کتابه یوز المی صحیفه دن متجاوز بر کتاب نافعدن طولانی کماله
 تعظیم و تقدیر ایله تبریک ایدرم .

موجود ايسه ده لىكىن سىرت نىسل حقنىده بويولده بىرلر تىصادف ايتىك .
علمى حىت بويابده نه بىوررلر .

غىبا وهى نىك بىتنىك بىرنجى مصراعنىده اولان (سىرت شىر) بىرنه
(سىرت نىل) ايلدى اىكنا ايدىرلر يوقسه اومصراعنىده كى (زبان) بىرنه ده
مناسب بشقه بىرشىسى قورلر وارسون اوراسنى ده علمى حىت دوشونسون .
كله بىم حىمده سويلايىكى سوزارك جوابنه :

بىركره بىن نىك بىر آدمى تىش سىكسان جىللك بىرتارىخ عثمانى وجوده كىتره چكى
دعواسىنده بولمادم هر وقت سويلايىكم كى سنى آلتى تىجوز ايدىن بىر آدم
بويلا بىر دعوا ده نه بولور نه ده بولنه بىلير .

بىن انتخاب اولانه جىق كىزىده بىر عىث طرىندن اوتوز بىس جىلده نىستىده
مىصور بىر عثمانى تارىخى و كىلك دىكر بىر عىث ادبى طرىندن ده بىرتارىخ ادبىات
عثمانى يازىلا بىلير دىشدم

بولىك ايسه هر زمان اىباقى ميدانده در . اسلاف عظمى بىر بىن كىل حىتر تىرى
مىعظم سلاطين عثمانى نىك اونجىسى اولان قانونى سلطان سلىمان خان حىتر تىرى نىك
اوائى ايامنه يعنى بىجارستان قىطعه سىنك پاى تىغى اولان بوىش شىرى نىك فتىحه
مىر سلاطين بىر تارىخى عودت و وصولى بولونان ۹۳۳ سىنه سىنه قدر هر بىر پادشاه دى شىك
فتوحات و وقوعاتى بىر جىلدى ايتىك اوزره اون جىلده عثمانى تارىخى يازمىشدر .

شواصوله تطبيقاً اوتوز بىشجى پادشاه عثمانى اولان خاقان سابق مىرحوم
ومىغفور بىشجى سلطان مىمىرشاد خان حىتر تىرى نىك زمانه قدر يازىلا جىق تارىخ
اوتوز بىس جىلده تىكىل ايدى بىلير فرضيه سنى اورته يه سورمىشدم .

بىن بوى فؤاد بك كىندى صفتنه لايىق اولور جه سىنه سويلايىكى « علم نامنه
شارلانلق » له وياخود (بوش اىقردىلر له علم و فضىلت ادعاسنه قالىشماق)
سورتىلا سويلىدم .

چونكه بىن كىل حىتر تىرى نىك يالكر فاع سلطان مىمىر خانه عائد اولان
وياوز سلطان سلىم خان حىتر تىرى نىك مىر شاهانه لىله مىمىر بولنان بىوك بىر جىلده
تارىخى دىها اولوقت اله لىرق صاىشدم آتى يوزىكر مى بىر حىفه ايدى . چونكه بىر اير
اكىر حىتمىندان مورخىن اسلامىه دن تك باشنه اولىرق اوتوز قىرق جىلده دن زىاده
تارىخى يازانلر كى سامىنى تعداد ايتىكلىكم لازمه كىسه يوزلره بالغ اولور يالكر مىمىر
بىن عساكر كى تك باشنه يازدىنى سىكسان جىلده شام تارىخى اخطار ايله اىكنا ايدىم .
حال بويلا ايكى غىور حىتى چالىشقان بىر عىث مىترمه طرىندن اوتوز بىس جىلده بىرتارىخ
عثمانى نىك يازىلا مامسى حقنىده كى عناد و اصرار ، جىلك و حىت سىزلك اىجاب ايتىر دىكى
خىسته ايكىن بشقه بىر بى دىكدر . اكلاش ياوركه بك افندى علم عرفان و ادبىاتك

آب و ميوه يايلاه ، اقتراج ايدده يور . برمدت و حشنگاه جهالنه چكياوب سكوت و سكوت تداويسيلاه مشغول اولسه فبا اوليز . مېنلا اولدينى خسته لكېدن كسب افافت ايتسه بزرده دعا ايدرز . بيايه قابلىنى ممكن اولدينى قدر اعاده قوت ايله كدن سكيره فچس اولدينى مکتبلره النجا و دخالت ايدرك دعا بش اون سنه مدت ، تحصيل مكنت علم و كتابات ايدرسه او توز بش جمله لك بر تاريخ عثمانى ايله ينه او مشدارده براديات عثمانيه تاريخك حقيقتند ايكي هيئت كز بده طرفندن يازلسى پك قولاي اوله جفنى انجق اولوقت اكلانيه بياير . والا فلا .

بن عنوز اون سسيز ياشنده بولنديم ائشاده برسندن زياده ديار بكر شهرينك مزارقارليني طولاشه رق وادبپانه دائر كتب كثيره جمع ايدرك يالكي شهر مذكورك شعراى حقهنده آلنى بيوك جلد اوزرينه . (مرآت الفوائد) نامنده بر كتاب يازدم و سكردده بونى تلخيص ايدرك (تذكرة شعراى آمد) اسميلاه ميدانه كتيرديكه اوچ جلد ديكر بر كتابك برنجى جلدنى درت يوزيكرى درت بيوك صحيفه يى حاوى اوله رق باصرددم . فؤاد بك دكليدركه او كتاب حقهنده وقتيله غزته لرده آلفشار اجرا ايلشدى . بن اويله رياكار و حرص پرست آدملى سه ووبده كنديسنه تشكر لرايضا و آمال و مطالبنى اجرايه مماشات ايدرك يازيله جق تاريخ محررلى ارءسنه اسمنى داخل ايتسه يدم اولوقت بلكه يوز جلدلى برعثمانلى تاريخك بيله يازيله جفنه (آمنا) ديپالرك صنف اولينده بولنه جق بر فطرتى حائز اولديفنى عجب بيلمينلر وارميدر . غرائب عظيمه دندركه خطيئات و تحريفاتى دو كوب صايديم مقاله لرده سكوت ايتكده ايكن كچن آى چيقارديم نسخه ده ارتق مير مرقومدن بحث ايتماك صورتيله مجموعهمك حروف و نقوشنى بكامعناً منتدار و شكر كذار ايلشدم . لكن بك افندى اوصاف معلومه لرينك ملى ايدلس اولماسنى مناسب كورمامش اولمايدركه بروجه بالا اوندن سكيره چيچسان محترم يكي مجموعهمك ٦٤ نجى نسخه سنده معهود - قيصرى شهرى - مقاله سنده او عهديانلرى صاوورمشر .

ينه اكلاشيلوركه خسته بك افندى نك برمه تاد اوصاف معلومه سندن بحث اولنيز ايسه محزون اوليور . كنديلارنى ممنون ايتك انچون يانده بولنان يكي مجموعهمك نسخه لرينه ال آتدم . ٤١ نجى نسخه سى و اونسخه ده اولان

— باقى وزمانى ؛ حيات و طبيعتى —

عزبان مدينى آلتندكى مقاله سى تصادف ايتدى . سطرلرى اوستنده كوز كز دردم كاشكى كز درم سايدم . ينه يالان ، ياكاش ، محرف ، خاييده سوزلرني اوقومق صورتيله جدا سويلر مكه هم كوزلرمك نورينى رنجيده و همده يكي باشدن وجداننى . تاثير ايتدم

عجباً فؤاد بك قدرتك بك فوقنده بولنان بويله آغير طاشلره ياشمندن و بويله مهم ايشلره قارشى مندن نه لقت حس ايديسور زواللى باقى نه كوناره قللك . و نسل لارد دوشدك .

قارئین کرامی نامین ایدرمکه، بانی کبی براسناد بدیع عیچ بروقتند زوالی
دکلدی . اما ساین کوپرولی ولاحق قباللی زاددنك فلم نامه پرتی اومد برب
اومطنطن اومدار افنخارادبا اولان باقی نك ادبیات کتابلرینت برخییستند موجود
اولان او کوزل ترجمه حالی نسخ و تحریب ایدنك زو کورتدکه مبتلا و حیات
کسسه سی بیاه حتی سکر اون دفعه افن ایتسدر . وای زوالی بانی وای
کلس ادبیاتده شاه کل اولدنك حالده اعنای عام ادبیات اردسند بر من و
قدر حیثیتی حائر اولبان بی شعور و نقدینه علم و عرفان خصوصند پک فنی بر شخصات
دکانچه حرصنه دوشهرك سیزده چی دکالرنده صایلان پراضه و لامانه قدر رغبت
براقیه جتی مرتبه ده موقع اعتباردن سنوط ایتدیرلک .

بن کندم بیاه بو ترجمه حالی او بودق، غجا بو باقی بزم بیاه بکمز باقی میدر
یوسفه بشته بریسیمیدر دیه حیران حیران ترددلر اینجند قالد .

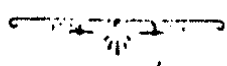
نه غریب شی ، مقاله عادتاً بنیه عمر و مبه سی اعتباریلده جور و مبی براسکایته
بکزه یور نردسند ال طوقوندریورسم قوپوب طاغیلور .

اولده براسناد جلیل الشانه اسند اولنان یالانلر و بیتر حق قارغه نلر
بورغه نلر قارغه زادداکلر او قدر چو قدرکه اگر بوزارک جماله نك تفصیلاتیلله
رد و تکز بکینه قیام اولنقی لازمکله پک اوزار .

بناءً علیه او قدر تفصیلاتدن بالضروره صرف نظرنه برابرینه برچوق
مسائلک ایضاحندن کجه میه جکم .

بوندن سکر سنده قدر اول باقیه دائر - ثروت فنون - د درج ایلدیکی مثالله
ایله بومقانه یه نظراً سی و اقدام ایلدیکی سکر سنده ظرفنده حالا باقی خنده
نضله غرقان کوستره جک بر مهیت ابرازینه قابایتنك مساعد اولدین
اکلاشاءشدر .

(مبعدی وار)

نظائر

شاعر اعظم ، مرحوم و مغفور نامق کمال بك افندی

حضر تلیرنك در

مانع دیدار حیرت ، جان شیدا نامراد

نور وحدت منجلی ، مست تجلا نامراد

بزندیمز تا ازل بر بزم خاص الحاصه کیم

محر میتدن دل جبریل حالا نامراد